

Številka: 411-02-6/2019/15 EPA 794-VIII
Ljubljana, 11. 10. 2019

Predlog

Državni svet Republike Slovenije je na 22. seji 14. 10. 2019, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13 in 75/16), sprejel naslednje

Mnenje

k Predlogu Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2020 in 2021 (ZIPRS2021) - nujni postopek

Državni svet je obravnaval Predlog Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2020 in 2021 (ZIPRS2021), ki ga je po nujnem postopku v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije.

Državni svet predloga zakona **ne podpira**.

Državni svet ugotavlja, da Vlada z združenji občin ni sklenila dogovora o višini povprečnine in jo je določila sama, v skladu z zakonsko določenimi parametri. V 54. členu predloga zakona je tako določeno, da znaša povprečnina za proračunsko leto 2020 589,11 evra in za proračunsko leto 2021 588,30 evra. Ob tem Ministrstvo za javno upravo razpolaga še s posebno proračunsko postavko za sofinanciranje skupnih občinskih uprav v približno enaki višini kot za leto 2019 (okoli 6 milijonov evrov), pri čemer je poraba odvisna od dejanskih zahtevkov občin. Na Ministrstvu za finance menijo, da je predlagana višina povprečnine za prihodnji dve leti, glede na umirjanje gospodarske rasti, ustrezna.

Državni svet opozarja na neustreznost veljavne zakonske ureditve, ki Vladi omogoča enostransko določitev višine povprečnine, ki ne zagotavlja primerne financiranja lokalne samouprave. Na ta način ni zagotovljena predvidljivost financiranja občin, zaradi česar je oteženo načrtovanje na lokalni ravni. Če so naloge zakonsko določene in obstaja ocena potrebnih sredstev za njihovo izvajanje, je treba sredstva zagotoviti in pogajanj sploh ne bi smelo biti. Povprečnina se mora določiti neodvisno od vsakokratne Vlade oz. pogajanj, njena višina pa mora zadoščati za pokrivanje stroškov opravljanja zakonskih nalog.

Upoštevaloč tudi mnenja Združenja občin Slovenije, Skupnosti občin Slovenije in Združenja mestnih občin Slovenije, Državni svet opozarja na prenizko določeni znesek povprečnin za leti 2020 in 2021, ki ne zagotavlja financiranja dejanskih

stroškov občin. Predlagana povprečnina zaradi uravnilovke v sistemu financiranja ne pokrije vseh dejanskih stroškov posameznih skupin občin (mestne občine, občine s sedežem upravnih enot in ostale občine). V reprezentativnih združenjih občin opozarjajo tudi na to, da mora država z občinami ločeno urejati vprašanje manjkajočih sredstev iz naslova dviga plač v javnem sektorju in oškodovanim občinam dodeliti razliko, neodvisno od formule za izračun primerne porabe. Državni svet meni, da bi morali za izračun povprečnine kot izhodišče vzeti dejanske stroške leta 2018 in ne povprečja stroškov za zadnja štiri leta ter k tako dobljeni vrednosti dodati še predvidene povečane stroške v višini 27,8 evra za leto 2020 in v višini 37,1 evra za leto 2021. To pomeni, da bi morala povprečnina za leto 2020 znašati 658,80 evra in za leto 2021 668,10 evra.

Ko se ugotavlja, da je povprečnina za 2020 in 2021 najvišja doslej, se ne upošteva dovolj, da so tudi stroški občin čedalje večji. Veljavni sistem financiranja občin ne upošteva raznolikosti posameznih skupin občin, kar je bilo še posebej očitno pri dvigu plač v javnem sektorju, saj imajo večje občine z več javnimi zavodi več stroškov kot manjše občine. Sredstva v višini 19,6 milijonov evrov za pokritje višjih stroškov dela zaradi dviga plač javnih uslužbencev v občinah bi se morala občinam zagotoviti glede na njihove dejanske stroške in neposredno iz dohodnine ter neodvisno od povprečnine. Državni svet opozarja tudi na čedalje večje stroške občin za financiranje odprave posledic naravnih nesreč, ki so v luči podnebnih sprememb čedalje pogostejše, pri tem pa finančno podhranjene občine največkrat niti ne morejo računati na finančno pomoč države.

Kljub napredku v lanskem letu, ko je bil po dolгих letih podpisan dogovor o višini povprečnine za leto 2019, ki je vključeval tudi zavezo Vlade, da v sodelovanju z združenji občin pripravi spremembo zakonodaje, ki bo občinam zmanjšala stroške, se očitno ponavlja praksa preteklih let, ko se občinam niso zagotavljala sredstva, ki jim zakonsko pripadajo. Lanskoletni dogovor so reprezentativna združenja občin sklenila predvsem v upanju, da se bodo letos preverile vse pristojnosti občin in pripravile zakonske spremembe za njihovo finančno razbremenitev, ki naj bi veljale s 1. 1. 2020.

V zvezi s pripravo predloga sprememb zakonodaje, ki bo zmanjšala stroške občin, velja opozoriti, da zagotovi, da bo Zakon o zmanjšanju stroškov občin začel veljati 1. 1. 2020 in bodo občine s tem datumom dejansko razbremenjene plačevanja določenih storitev (npr. plačilo zdravstvenega zavarovanja brezposelnih, financiranje nalog družinskega pomočnika in mrliško pregledne službe), še ni. Tako v občinah ne vedo, ali lahko proračune prilagodijo pričakovanjem, da bodo določene naloge iz občin prenesene na državo. Državni svet opozarja, da iz Poročila o delu delovne komisije za pripravo predlogov sprememb zakonodaje, ki bo zmanjšala stroške občin, izhaja, da mora biti sprememba zakona pripravljena hkrati s predlogom državnega proračuna. Če zakon ne bo predložen v zakonodajni postopek pravočasno, bodo občine v prihodnjem letu, ob predlagani višini povprečnine v velikih finančnih težavah.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Tomaž Horvat.

* * *

Predlog mnenja Državnega sveta je pripravljen na podlagi Poročila Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, skupnega Poročila Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj in Interesne skupine lokalnih interesov ter Stališča Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport.